

غیر ممکن نداریم!

مهم ترین عملیات های دفاع مقدس

سیده فاطمه موسوی

فتح المبین

رمز: یا زهرا (ع)

تاریخ: ۱/۲ تا ۱۳۶۱/۱/۱۰ در سه مرحله.

هدف: آزادسازی منطقه وسیع غرب دزفول و جاده دزفول - دهلران و خارج کردن شهرهای اندیمشک، شوش، دزفول و جاده اندیمشک - اهواز از زیر آتش دور برد دشمن. **نتایج:** تأمین کلیه هدف ها از جمله آزاد سازی ۲۵۰۰ کیلومتر مربع از خاک ایران، کشته و مجروح شدن ۴۰۰۰ نفر و اسارت ۱۵۰۰ نفر از افراد دشمن؛ انهدام ۴ لشکر عراق و...

چنان هوشیارانه و با احتیاط کامل از روی سنگرهای دشمن عبور کردند که حتی دشمن متوجه آن ها نشد. نزدیک توپخانه عراق که شدند، تازه دشمن مشکوک شد و در محور شمالی شروع به گلوله باران و شلیک منور کرد. ۱/۵ ساعت بعد از آغاز حمله، فرماندهان توپخانه دشمن خبر دادند که به آن ها حمله شده و توپخانه در حال سقوط است، ولی از فرماندهی جواب دادند هیچ علامتی که نشان از عملیات باشد، مشاهده نمی شود. بار دیگر مسئول توپخانه با التماس از فرماندهان رده بالا خواست که نیروی کمکی اعزام کنند، ولی مسئولان رده بالا دوباره آن ها را به تمسخر گرفته و گفتند که بیش از حد مشروبات الکلی مصرف کرده اند و دچار توهم شده اند! پس از اصرار فراوان توپخانه عراق، به آن ها گفتند: جلوی شما چند گردان زرهی مستقرند و هیچ گزارشی از حمله ایرانی ها ندادند، شما چطور ادعا می کنید که به شما حمله شده است؟ فرماندهان عراقی وقتی به خود آمدند که نیروهای ایرانی به بسیاری از اهداف شان رسیده بودند!

بیت المقدس

رمز: یا علی ابن ابیطالب (ع)

تاریخ: ۲/۱۰ تا ۱۳۶۱/۳/۳

هدف: آزادسازی شهرهای خرمشهر و هویزه و جاده اهواز - خرمشهر، خارج ساختن شهرهای اهواز، حمیدیه و سوسنگرد و نیز جاده اهواز - آبادان از برد توپخانه دشمن و تأمین مرزهای بین المللی.

نتایج: تأمین کلیه هدف ها از جمله آزاد سازی ۵۰۳۸ کیلومتر مربع از خاک ایران؛ کشته یا مجروح شدن ۱۶۰۰۰ نفر و اسارت ۱۹۰۰۰ نفر از افراد دشمن و ... صدام همیشه می گفت که به اختیار و میل خود از خرمشهر خارج شده است! عصر روز چهارم خرداد ۱۳۶۱ پیام جالبی از رادیو صوت الجماهیر بغداد برای افکار عمومی عراق پخش شد: «... نیروهای پیروزمند قادسیه صدام، پس از آن که تمامی حمله های قوای دشمن مجوس و نژادپرست فارس را در مناطق الخفاجیه (سوسنگرد) و الاحوا (اهواز) با اقتدار کامل دفع کردند؛ صبح روز ۱۹۸۲/۵/۲۴ (۱۳۶۱/۳/۳) در یک جابجایی تحسین برانگیز، عقب نشینی تاکتیکی (!) خود را از جبهه محمره (خرمشهر) با موفقیت کامل انجام داده اند!!!!»

تأمین الاکمه

رمز: نصر من الله و فتح قریب

تاریخ: ۱۳۶۰/۷/۵

هدف: شکستن حصر آبادان؛ آزاد سازی جاده های آبادان - اهواز و آبادان - ماهشهر و منطقه اشغالی در شرق کارون. **نتایج:** تأمین کلیه اهداف از جمله آزاد سازی ۱۳۰ کیلومتر مربع از خاک ایران؛ کشته و مجروح شدن ۱۵۰۰ نفر و اسارت ۱۸۰۰ نفر از افراد دشمن و... «حصر آبادان باید شکسته شود.»...

این پیام امام (ع) به نیروها، قدرت و روحیه داده بود. عملیات در نیمه های شب و با غافلگیری کامل دشمن آغاز شد و این در حالی بود که دشمن در روزهای ۳۰ و ۳۱ شهریور منتظر حمله از سوی نیروهای ایرانی بود و به همین دلیل، آماده باشی را که در آن روزها برقرار کرده بود، لغو کرده و نیروهایش را به مرخصی فرستاده بود. در چنین شرایطی رزمندگان یک ساعت پس از آغاز عملیات، خود را به سنگرهای دشمن رساندند و...

طریق القدس

رمز: یا حسین (ع)

تاریخ: ۹/۸ تا ۱۳۶۰/۹/۱۵

هدف: آزاد سازی بستان و ۵۰ روستای منطقه و رسیدن به مرز در منطقه چزابه. **نتایج:** آزاد سازی ۶۵۰ کیلومتر مربع از خاک ایران شامل شهر بستان، ۷۰ روستا، تنگه چزابه، تجزیه قوای سپاه سوم عراق؛ کشته و مجروح شدن ۸۵۰۰ نفر و اسارت ۵۴۶ نفر از افراد دشمن و...

این عملیات، اولین عملیاتی بود که رزمندگان اسلام به مرز بین المللی می رسیدند. این احتمال وجود داشت که در صورت تعقیب دشمن در داخل خاک عراق، دشمن به تبلیغات و جنگ روانی علیه ایران اقدام کند. به همین دلیل و به پیشنهاد سردار شمعدانی و برخی فرماندهان، نام عملیات، طریق القدس گذاشته شد.

رمضان

رمز: یا مهدی علیه السلام ادرکنی
تاریخ: ۴/۲۲ تا ۱۳۶۱/۵/۷ مطابق با بیست و یکم رمضان ۱۴۰۲

هدف: حضور قوای نظامی ایران در پشت شط العرب و تسلط بر معابر وصولی بصره و تهدید بصره از سمت شرق برای تنبیه عراق. نیروهای ایران در این عملیات به طور کامل به اهداف خود نرسیدند. ولی با اجرای این عملیات، مسئولان و فرماندهان جمهوری اسلامی دریافتند که با وضعیت جدیدی در جنگ روبرو هستند و برای برتری، به تدوین استراتژی جدید نیازمندند. این نخستین عملیات در خاک دشمن بود.

والفجر مقدماتی

رمز: یا الله، یا الله، یا الله
تاریخ: ۱۱/۱۷ تا ۱۳۶۱/۱۱/۲۱
هدف: تصرف پل غزیه و پیشروی به سوی شهر العماره.
نتایج: دشمن با وحشتی که در عملیات‌های گذشته تجربه کرده بود، از نقطه‌رهایی تا خط دومش، شانزده نوع مانع ایجاد کرده بود. زمین رملی سرعت را می‌گرفت. وسعت، عمق و تعدد استحکامات و وجود کانال‌های متعدد در منطقه تحت اشغال دشمن، مانع از دستیابی کامل رزمندگان به اهداف خود شد. تلفات زیاد بود. طراحان نظامی به این نتیجه رسیدند که عملیات باید متناسب با توان خودی صورت گیرد و از انتخاب مناطق با عمق زیاد پرهیز شود.
در این عملیات به دو تیپ ۹۰۵ و ۷۰۴ دشمن ضربه اساسی وارد شد و یک گردان از نیروهای سودانی و ۱۱۳ نفر از نیروهای عراقی اسیر شدند.

خیبر

رمز: یا رسول الله صلی الله علیه و آله
تاریخ: ۱۲/۳ تا ۱۳۶۲/۱۲/۲۲
هدف: انهدام سپاه سوم عراق، تصرف جزایر مجنون، عبور از هور و تهدید بصره از سمت شمال.
نتایج: عملیات خیبر به آزادی ۱۰۰۰ کیلومتر مربع در هور، ۱۴۰ کیلومتر مربع در جزایر مجنون و ۴۰ کیلومتر مربع در طلائیه انجامید.
تجربه عملیات آبی - خاکی از نتایج مهم این عملیات بود.
در این عملیات فرماندهان بزرگی چون شهید حمید باکری و شهید همت، به شهادت رسیدند. شهید همت، پس از هفت شبانه‌روزی خوابی، در حالی که به ضرب سرم، سر پا بود، به شهادت رسید و به حق سردار خیبر نام گرفت.

بدر

رمز: یا فاطمه الزهرا علیها السلام
تاریخ: ۱۲/۲۰ تا ۱۳۶۳/۱۲/۲۶
هدف: تسلط بر جاده العماره - بصره و تهدید بصره از سمت شمال.
نتایج: این عملیات به طور کامل به اهداف اصلی خود نرسید و تنها ۵۰۰ کیلومتر مربع از منطقه هور از جمله روستاهای ترابه، لحوک، نهروان، فجره و جاده خندق به تصرف درآمد. از نیروهای دشمن ۱۰۰۰۰ نفر کشته و مجروح و ۳۲۰۰ نفر اسیر شدند.
در عملیات بدر، رزمندگان ایران قصد داشتند بصره را تصرف کنند اما متأسفانه موفق نشدند به اهداف از پیش تعیین شده دست یابند.
چند روز بعد با پاتک‌های سنگینی از سوی عراق مواجه شدند و به داخل جزیره مجنون عقب‌نشینی کردند. همه فرماندهان با حالتی ناراضی و ناراحت، خدمت امام رسیدند. امام فرمودند: پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و حضرت علی علیه السلام هم در جنگ‌ها شکست داشتند. بروید و خودتان را برای عملیات‌های بعدی آماده کنید.

والفجر ۸

رمز: یا فاطمه الزهرا علیها السلام
تاریخ: ۱۳۶۴/۱۱/۲۰ تا ۱۳۶۵/۲/۹
هدف: تصرف فاو و تهدید بصره از جنوب و انسداد راه ورود عراق به آب‌های خلیج فارس.
نتایج: تأمین کلیه اهداف از جمله تصرف ۶۰۰ کیلومتر مربع از خاک عراق؛ کشته و مجروح شدن ۵۰۰۰ نفر و اسارت ۲۱۰۵ نفر از افراد دشمن و... رهنمودهای امام راحل پس از جنگ بدر باعث شد که برای عملیات والفجر ۸ آماده شوند و شهر فاو را (در دل خاک عراق) تصرف کنند.
تمام دنیا متحیر شد که چگونه رزمندگان ایران از رودخانه اروندرکنار، با عرض ۶۰۰ تا ۱۵۰۰ متر عبور کرده‌اند؟!
این موضوع با معادلات نظامی هم‌خوانی نداشت. زیر بمباران شدید عراق، پل هوایی زدن و هفتاد شبانه روز فاو را تصرف کردند و سکوهای موشکی عراق را گرفتند.

کربلای ۵

رمز: یا زهرا علیها السلام
تاریخ: ۱۰/۱۹ تا ۱۳۶۵/۱۲/۲۱
هدف: تصرف شلمچه و پیشروی به سوی بصره
نتایج: با تأمین اهداف عملیات، برتری توازن قوای جمهوری اسلامی تثبیت شد و زمینه تصویب قطعنامه ۵۹۸ در شورای امنیت فراهم شد. همچنین ۱۲۲ تیپ دشمن از ۵۰ تا ۱۰۰ درصد منهدم شد. از نیروهای دشمن ۳۰ هزار نفر کشته، ۷۰ هزار نفر مجروح و ۲۶۵۰ نفر اسیر شدند و ۸۷۰ تانک و نفربر، ۱۰۰۰ خودرو، تعدادی هواپیما و بالگرد و... نابود شدند.